

Referències musicals en els programes de llengua catalana a França: cap a acords lingüístics i culturals

Marc Rollin

Collège Clemenceau, Lyon, França

marc.rollin@ac-lyon.fr |

Recepció: 08/01/2022, acceptació: 19/07/2022

Resum: Centrant-se en el lloc i les referències que es fan a la música en els programes de llengua catalana de secundària i batxillerat a França, aquest article estudia les vies proposades a les instruccions oficials per tal de determinar quins vincles s'estableixen entre música, societat i educació. Per fer-ho, s'analitzen cinc programes, en relació amb el MEQR (Marc europeu comú de referència per a les llengües), per tal de donar compte dels discursos o representacions vinculats a aquest possible recurs a la música dins de l'aula de llengua. En aquesta anàlisi, és la relació de la música amb la llengua i la cultura la que s'observa principalment.

Paraules clau: anàlisi del discurs, ensenyament, música, representacions, sociodidàctica.

Musical references in Catalan language programmes in France: towards linguistic and cultural understanding

Abstract: Focusing on the place given and the references made to music in Catalan language programmes in French middle and high schools, this article studies the methods proposed in official instructions in order to determine which links are made between music, society and education. To do so, five programmes, in connection with the CEFR (Common European Framework of Reference for Languages), are analysed in order to account for the discourses or portrayals linked to the potential appeal to music within language classes. In this analysis, the principally-observed relationship is that of music to language and culture.

Keywords: discourse analysis, teaching, music, representations, sociodidactics.

Referencias musicales en los programas de lengua catalana en Francia: hacia acuerdos lingüísticos y culturales

Resumen: Centrándose en el lugar y las referencias que se hacen a la música en los programas de lengua catalana en la enseñanza media y secundaria en Francia, este artículo estudia las vías propuestas en las instrucciones oficiales para determinar qué vínculos se establecen entre música, sociedad y educación. Para ello, se analizan cinco

Referències musicals en els programes de llengua catalana a França: cap a acords lingüístics i culturals

Marc Rollin (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

doi:10.1344/LSC-2022.20.6

programas, en relación con el MCER (Marco Común Europeo de Referencia para las lenguas), con el fin de exponer los discursos o representaciones vinculados a este posible recurso a la música dentro de la clase de lengua. En este análisis, es la relación de la música con el idioma y la cultura lo que se observa principalmente.

Palabras clave: análisis del discurso, docencia, música, representaciones, sociodidáctica.

1. INTRODUCCIÓ

L'ensenyament del català a França es fa des de l'educació primària fins a la universitat, però a secundària i al batxillerat es concentra principalment al *département* (divisió administrativa francesa) dels Pirineus Orientals.¹ Es pot ensenyar de diferents maneres: en classes bilingües de primària, en classes *bilangues*² de *Sixième* (que a França correspon al primer curs d'ESO), en segona llengua de la *Cinquième* a la *Troisième* (que correspon als altres tres anys d'ESO a França), en educació bilingüe o en ensenyament especialitzat «llengües, literatures i cultures estrangeres i regionals» o en una tercera llengua a l'institut (on els alumnes cursen el batxillerat).

Segons el diari *L'Indépendant* (26/05/2021), als Pirineus Orientals 16.400 alumnes aprenen català a l'escola, dels quals 1.300 en immersió,³ però aquesta xifra també cobreix les escoles o associacions privades. En general, en l'àmbit nacional, el baix nombre d'alumnes que aprenen català a França s'explica per diverses raons polítiques, històriques i sociolingüístiques que han fet que les anomenades llengües "regionals" (bretó, occità, etc.) es trobin en una situació minoritària i minoritzada (Rollin 2020a).

En aquest article només ens centrarem en els programes de català de primària, secundària i batxillerat que el professorat aplica als establiments públics. Aquests programes, per ordre cronològic, són els següents:

- Programa de català per a primària del *Bulletin Officiel*⁴ de 27 de setembre de 2007 (a partir d'ara anomenat P1);
- Programa de català del *collège* (més o menys equivalent a l'ESO) del *Bulletin Officiel* del 4 d'octubre de 2007 (a partir d'ara anomenat P2);
- Programa de català del *collège* del *Bulletin Officiel* de 8 de juliol de 2010 (a partir d'ara anomenat P3);
- Programa de llengües, literatures i cultures regionals - català de primer de batxillerat del *Bulletin Officiel* especial núm. 1 del 22 de gener de 2019 (a partir d'ara anomenat P4);
- Programa de llengües, literatures i cultures regionals - català de segon de batxillerat del *Bulletin Officiel* especial núm. 1 del 22 de gener de 2019 (a partir d'ara anomenat P5).

¹ Per a més informació sobre la introducció del català en aquest *département*, consulteu: <https://pedagogie.ac-montpellier.fr/ou-est-enseigne-le-catalan>.

² En l'ensenyament francès, es diu d'una secció o classe que permet a un alumne aprendre dues llengües modernes a *Sixième* (és a dir, un any abans que els altres, que comencen a *Cinquième*).

³ Vegeu l'article aquí:

<https://www.lindependant.fr/2021/05/26/pyrenees-orientales-16-400-eleves-apprennent-le-catalan-a-lecole-dont-1-300-en-immersion-9567149.php>.

⁴ El *Bulletin Officiel* publica els textos del Ministeri d'Educació francès que estableixen una nova mesura.

Referències musicals en els programes de llengua catalana a França: cap a acords lingüístics i culturals

Marc Rollin (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

doi:10.1344/LSC-2022.20.6

El que tenen en comú tots aquests programes és que van ser escrits fent referència al Marc Europeu Comú de Referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar (MECR), la qual cosa ens porta a interessar-nos pel que «diu» aquest sistema de referència europeu sobre la música.

2. LA MÚSICA AL MECR

Al MECR les cançons es classifiquen entre els «espectacles», és a dir, dins els textos orals (2003, part 4.6.2.1.). Per tant, la cançó no es pensa com un possible text escrit. És la seva forma auditiva la que es prioritza. Les lletres no pretenen ser objecte de treball de comprensió escrita. Així, si el MECR preveu l'ús de cançons, no s'estén a les característiques ni a les activitats pròpies que es podrien dur a terme en base al suport musical.

Pel que fa a la música, se cita en relació amb la interacció oral. El MECR proposa que l'estudiant «[pugui] expressar les seves idees sobre temes abstractes o culturals com ara pel·lícules, llibres, música, etc.» (2003, part 4.4.3.1.). Aquesta idea també s'expressa pel que fa a «la discussió informal entre amics» i la «correspondència». És a dir, per a l'aprenent, es tracta de parlar de música, en general, sense necessàriament entendre'n amb detall la naturalesa, el seu significat, els seus objectius. És un tema d'interacció, més que un objecte d'estudi com a tal. Així, el MECR no proporciona descriptors precisos ni per a la música ni per a les cançons.

Tanmateix, la cançó, un document autèntic per excel·lència que apel·la a les emocions, pot permetre l'estudi de la gramàtica, el lèxic, la prosòdia (entonació i accentuació), la cultura o els elements interculturals. Calvet (2011) també ha demostrat que l'acció desitjada o involuntària del cantant sobre les síl·labes produeix efectes de sentits subliminals que poden ser treballats amb els alumnes.

A l'hora d'examinar els programes seleccionats per a aquest article, es tractarà, doncs, de si reprenen o no aquestes funcions atorgades a la música. Aquesta anàlisi del discurs institucional es fa des d'un vessant sociodidàctic, un encreuament complex i variat entre la perspectiva sociolingüística i la didàctica (Lahlou 2021).

3. MÚSICA I LLENGUATGE

En referència a Cornaz i Caussade (2014), es pot recordar que la música i el llenguatge comparteixen enllaços funcionals (fonatoris, acústics i cognitius), estructurals (organització jeràrquica i codificada), filogenètics (els dos sistemes tenen una gènesi comuna) i ontogenètics (enllaços sensoriomotors durant la gènesi de l'organisme i el creixement).

A partir d'aquestes observacions, alguns investigadors intenten apropar l'ensenyament de la música al de les llengües estrangeres. Les obres de Pamula (2008) o Fulla (2008) en francès com a llengua estrangera en són exemples. La metodologia verbotonal (cf. Boureux) n'és un altre. Pel que fa al castellà com a llengua estrangera, la recerca de Cristóbal Hornillos i Villanueva Roa (2015) proposa vincular música, llenguatge i noves tecnologies (videojocs i *karaoke*).

Si tornem a aspectes més concrets de l'ensenyament-aprenentatge de llengües, es pot argumentar que la música i la llengua comparteixen elements (so, ritme, melodia, etc.) que s'han d'organitzar per produir i memoritzar. En els programes analitzats això queda clar.

En el programa P1 s'observa que les competències culturals i lèxiques sempre estan lligades a les competències fonològiques o gramaticals. Així, segons el programa, les

Referències musicals en els programes de llengua catalana a França: cap a acords lingüístics i culturals

Marc Rollin (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

[doi:10.1344/LSC-2022.20.6](https://doi.org/10.1344/LSC-2022.20.6)

cançons infantils es poden vincular a «rimes, assonàncies i vocals tòniques en rimes»⁵ (2007: 42), «poemes breus, cançons, endevinalles, rimes, rodolins i refranys», la «realització de fonemes específics del català» (2007: 46), «poemes, cançons (cançons tradicionals, cançons de falda, nades, refranys, rodolins)», i també «la identificació dels grafemes específics *u, ll, l·l, v, x, ix, ny*» (2007: 48). S'observa que el programa francès considera les cançons tant en la seva forma oral com escrita, a diferència del MECR.

En el programa P2 les cançons, considerades com a textos de ficció, també estan vinculades al domini dels temps del passat (2007: 57). També són una eina per estudiar «la prosòdia, l'accentuació, la separació sil·làbica, la correspondència o la divergència grafia/parla» (2007: 60). La cançó, en aquest cas, és, doncs, un mitjà per estudiar la llengua, la seva gramàtica o les seves estructures. És un objecte d'aprenentatge.

En el programa P3 (2010: 54) es crea un vincle amb el vocabulari, posant la música al mateix nivell que els altres «llenguatges artístics (pintura, literatura, poesia, teatre, còmic)». De fet, no és estrany utilitzar qualificatius específics molt expressius quan es parla de música: melodia dolça, música frenètica, violí sentimental, etc. A més, com va escriure Llorca (2012), citat per Wang (2019):

Associant una paraula connector amb una música específica, donem un mitjà addicional per memoritzar-la audiblement i, a més, donem el mitjà d'integrar el significat amb la forma sonora.

La cançó es percep així com un mitjà per memoritzar vocabulari. Segons Pérez Carmona i altres (2021), la música és una eina ideal per als estudiants de castellà com a llengua estrangera per «la seva capacitat de perdurar en la memòria gràcies a la melodia i el ritme, així com la repetició natural».

En el programa P4 la música i la cançó són considerades com a «forma d'expressió» (2019: 8), com totes les altres arts. Vist així, és una acció que permet expressar alguna cosa, comunicar un pensament o una emoció als altres. La relació amb el llenguatge també és evident aquí. Igoa (2010) escriu sobre aquest tema:

Un altre territori de comparació entre la música i el llenguatge és el de l'experiència i l'expressió artístiques, és a dir, considerant les obres literàries i musicals com a objectes d'apreciació estètica (Scruton 1997; Nussbaum 2008). [...] En molts casos, aquesta manifestació de l'activitat lingüística i musical té les arrels en les formes ritualitzades de comportament col·lectiu abans esmentades, si bé al terreny de l'estètica musical occidental es dona una divisió de rols entre els subjectes productor i receptor de l'obra artística, en quedar generalment reduït el paper d'aquest darrer al de simple "contemplador" individual (com a lector o oient) d'un producte creat també individualment en la majoria dels casos.

Finalment, al programa P5 la música i la cançó es veuen com a «dominis» (2019: 3-4), és a dir, com un camp de coneixement, un lloc d'aprenentatge. Afirmar que la música i la cançó són àmbits d'aprenentatge vol dir que són elements essencials en la formació dels alumnes. Això requereix, per tant, una organització no descrita en els textos estudiats. L'absència de descriptors en el MECR, esmentada anteriorment, no ajuda, ja que els programes francesos s'hi recolzen.

Així, aquests programes van en la direcció de la vinculació entre música i llenguatge. Un article de *La Vanguardia* (2018) va arribar a titular: «Aprender música mejora tu

⁵ Totes les traduccions d'aquest article són meves.

capacidad de lenguaje».⁶ Per descomptat, si les llengües no es poden confondre amb el llenguatge, s'entén la idea: les activitats musicals ajuden a desenvolupar la consciència fonològica (necessària per a la segmentació en síl·labes) i a recordar les paraules amb més facilitat, la qual cosa afavoreix el desenvolupament del llenguatge.

També cal subratllar la importància del cos en aquest procés d'adquisició, encara que els programes analitzats no ho mencionin. No hi ha cançó ni expressió oral i escrita sense fer ús del cos. En aquest cas, la veu és l'element central.

Però la música està, en el nostre corpus, lligada també a la cultura, com ara es mostra.

4. MÚSICA I CULTURA

Sovint la música es veu com una metàfora cultural. La música és un mirall de la societat, té el poder de simbolitzar o reflectir una època, una generació, un país, una cultura, una regió, etc. Uneix o divideix.

En els programes analitzats això apareix clarament. Vinculades a la història de les idees (P5 2019: 3-4), les cançons i cançons infantils se citen a l'apartat «festes i costums» (2007: 51) del programa P1, en el context de les competències culturals i lèxiques que l'aprenent ha de desenvolupar. De fet, els programes sovint associen cultura i lèxic, tenint en compte que aquests dos elements s'interrelacionen.

En el segon programa (P2) els adjectius que caracteritzen les cançons són interessants d'observar: «populars», «tradicional», «històriques» (2007: 49), «contemporànies» (2007: 54). Efectivament, a través dels exemples donats —Nova Cançó (2007: 49), *Els Segadors* i *L'Estaca* (2007: 57), la sardana (2007: 60)—, hi ha la voluntat d'ensenyar “imprescindibles”, cançons que funcionen com a fites històriques, culturals i polítiques. En aquest programa s'explica també que l'enfocament cultural consisteix a fer descobrir el «patrimoni literari, musical, pictòric, arquitectònic, culinari» (2007: 61). Aquest patrimoni musical es desglossa de la següent manera (2007: 62): «música tradicional», «música antiga», «cançó tradicional», «cançó i música contemporànies», «músics i cantants contemporanis». Es pot observar que la cançó i la música estan separades, excepte quan són contemporànies. Es podria argumentar que això pot estar relacionat amb el desig d'apropar-se a la cultura dels aprenents.

Es vol subratllar aquí que la noció de *patrimoni* és complexa perquè no és una cosa determinada, fixa, donada, sinó evolutiva, una construcció social que pot referir-se a qüestions polítiques (Rollin 2020b). Els programes són aquí l'eina per crear aquestes referències (idea de *béns*) que se suposa que són o esdevenen comuns. I aquestes referències escollides no són neutres. Creen una certa representació («forma de coneixement socialment elaborada i compartida», segons Jodelet 2003) de la identitat cultural catalana.

Diversos programes contribueixen a aquestes representacions. El P3, establint el vincle entre la música tradicional i la dansa, proposa estudiar «sardana, contrapàs, cobla, tenora, flabiol, sac de gemecs, tarota, tible» (2010: 47). Com que es tracta d'un programa lingüístic i no d'educació musical, no cal dir que la referència a tots aquests instruments tradicionals té la funció de fer que els alumnes descobreixin el que alguns anomenarien *música popular*. Un folklore viu que està tan lligat a la llengua (de l'anglès *folk*, el poble, i *lore*, el coneixement, el folklore és el conjunt de productes d'un poble que es transmeten de generació en generació oralment i per imitació) com a la cultura (l'art popular existeix

⁶ Vegeu l'article aquí:

<https://www.lavanguardia.com/ciencia/cuerpo-humano/20180627/45436023702/musica-mejores-habilidades-lengua.html>.

a través d'objectes com els instruments). Aquí, les tradicions musicals regionals es construeixen en el marc d'una política educativa (encarnada en els programes) que intenta conciliar passat i modernitat, apropant els alumnes a una realitat que no coneixen a França, a causa de la situació sociocultural i sociolingüística del català.

Aquesta entrada popular es troba també al programa P4, ja que un dels eixos d'estudi que s'ofereixen als alumnes de batxillerat és la «vena popular», aquella «d'una època qualificada, potser impròpiament, de *Decadència*» (2019: 10), concreta el document. El programa especifica que aquest període pot permetre «una aproximació a la història de la llengua» (2019: 10). Aquí, és des d'un vessant lingüístic diacrònic que s'entén la cultura, una disciplina contrastiva que requereix comparar dos estats de la llengua per establir correspondències, entre un passat i un present. Es tracta, doncs, d'una perspectiva més intel·lectual que no pas emocional: l'objectiu és que els alumnes descobreixin part de la història de Catalunya, especialment durant els segles XVI i XVII. Un dels exemples d'estudi que es donen (2019: 14) són els goigs, composicions poètiques cantades, generalment en llaor de la Verge Maria o d'un sant.

Però la música també es vincula, en aquest programa P4, a altres eixos d'estudi: «presència de l'Antiguitat» (2019: 13), amb, per exemple, *Viatge a Ítaca*, de Llach, o *Roma*, de Manel; «l'esplendor medieval» (2019: 13), amb referència al *Llibre vermell de Montserrat*; «la Renaixença: un romanticisme» (2019: 14); «literatura, dret, arts» (2019: 15), i «cultura popular, esport, gastronomia» (2019: 16), que evoca les havaneres i la rumba catalana. Aquí, el vincle entre música i cultura s'estableix al llarg dels segles, com si fos una forma de continuïtat simbòlica i profunda entre la creació artística i el pensament d'un poble que es planteja, entre la cançó i la història de les mentalitats.

Així ho confirma el programa P5, que, més centrat en la modernitat, ofereix eixos d'estudi que vinculen la música amb diversos «reptes»: «ambientals» (2019: 11), «socials» (2019: 14), «geopolítics» (2019: 16). En aquests eixos apareixen, doncs, referències a la «cançó compromesa» (2019: 11), com *Plany al mar*, de Serrat, *Això és pot salvar*, de Sau, o *El soldadet*, de Manel. Però aquest programa també explora altres vies: «De Barcino a Barcelona ciutat-món» (2019: 19), amb la *Barcelona* de Mercury i Caballé, «Del Mare Nostrum al turisme de masses» (2019: 21), sobretot amb el disc «D'un mateix mar», de Tero, «l'imaginari popular» (2019: 22) o «savi» (2019: 23). Sens dubte, la cançó apareix aquí com una eina d'aprenentatge que permet als alumnes tant entendre com expressar-se o debatre sobre diversos temes que preocupen la societat. És una manera de tornar a portar la societat a l'aula o una manera de reunir aquests dos espais que, de fet, mai estan tan allunyats, si es té en compte que els alumnes porten cultura i societat dins d'ells.

5. CONCLUSIÓ

En definitiva, a través de tots aquests fragments dels diferents programes, l'ús de la música i la cançó a les classes de llengua moderna apareix com un mitjà de promoció i conservació d'una llengua i una cultura (per part del professorat) o un mitjà per apropiari-se'l o reapropriar-se'l (per part de l'aprenent). Des d'aquest punt de vista, constitueixen excel·lents objectes sociodidàctics i sociolingüístics.

De vegades més centrada en la substància (les idees a través del text de la lletra) que en la forma (la prosòdia, els sons a través del cant), l'anàlisi mostra un ús menor de la música pel plaer o relacionat amb coses insignificants de la vida. La cançó i la música d'aquests programes encarnen l'estreta connexió entre llengua i cultura, l'objectiu de les quals és convertir l'alumne en un ciutadà culte i il·lustrat.

Referències musicals en els programes de llengua catalana a França: cap a acords lingüístics i culturals

Marc Rollin (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

doi:10.1344/LSC-2022.20.6

Per completar aquesta anàlisi, seria interessant estudiar el lloc que els llibres de text deixen a la música (per comprovar si afavoreixen la lletra o el cant) i veure els vincles que poden existir amb els programes d'educació musical.

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

BOUREUX, Magali (2012). «La cognition du langage et de la musique appliquée à la méthodologie verbo-tonale d'intégration phonétique et prosodique». Dins: Calvo Medina, Murillo Puyal (eds.), *Perception phonique et parole / Percepción fónica, habla y hablar*. Mons: CIPA, 179-193.

Bulletin officiel du Ministère de l'Éducation nationale, de la jeunesse et des sports [en línia]. Programme de catalan pour l'école primaire (27/09/2007): <https://www.education.gouv.fr/bo/BoAnnexes/2007/hs9/hs9_annexe4.pdf> [Consulta: 4 juny 2022].

Bulletin officiel du Ministère de l'Éducation nationale, de la jeunesse et des sports [en línia]. Programme de catalan au palier 1 du collège (04/10/2007): <https://www.education.gouv.fr/bo/BoAnnexes/2007/hs10/hs10_annexe_3.pdf> [Consulta: 4 juny 2022].

Bulletin officiel du Ministère de l'Éducation nationale, de la jeunesse et des sports [en línia]. Programme de catalan au palier 2 du collège (08/07/2010): <https://cache.media.education.gouv.fr/file/27/98/0/langues_regionales_palier_2_148_980.pdf> [Consulta: 4 juny 2022].

Bulletin officiel du Ministère de l'Éducation nationale, de la jeunesse et des sports [en línia]. Programme de langues, littératures et cultures étrangères et régionales – catalan de première générale (22/01/2019): <<https://eduscol.education.fr/document/23749/download>> [Consulta: 4 juny 2022].

Bulletin officiel du Ministère de l'Éducation nationale, de la jeunesse et des sports [en línia]. Programme de langues, littératures et cultures étrangères et régionales – catalan de terminale générale (22/01/2019): <<https://eduscol.education.fr/document/23782/download>> [Consulta: 4 juny 2022].

CALVET, Louis-Jean (2011). «La musique et la langue : quelques notes sur la sémiologie de la chanson». *Synergies Espagne*, núm. 4, 45-50.

CORNAZ, Sandra; CAUSSADE, Diane (2014). «Musique, voix chantée et apprentissage: une revue de littérature et quelques propositions d'exploitation en didactique de la phonétique des langues». *E-CRINI*, núm. 6, 1-34.

CRISTÓBAL HORNILLOS, Rubén; VILLANUEVA ROA, Juan de Dios (2015). «La música, un instrumento en la enseñanza del español como lengua extranjera mediante la aplicación de las nuevas tecnologías». *Porta Linguarum*, núm. 23, 139-151.

FULLA, Anna Corral (2008). «Méthodologie musicale et enseignement-apprentissage du FLE». *Synergies Espagne*, núm. 1, 141-152.

GENERALITAT DE CATALUNYA (2003). *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar* [en línia]. <<https://web.gencat.cat/ca/inici>> [Consulta: 4 juny 2022].

IGOA, José Manuel (2010). «Sobre las relaciones entre la Música y el Lenguaje». *Epistemus*, vol. 1, núm. 1, 97-125.

Referències musicals en els programes de llengua catalana a França: cap a acords lingüístics i culturals

Marc Rollin (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

doi:10.1344/LSC-2022.20.6

- JODELET, Denise (2003). *Les représentations sociales*. PUF.
- LAHLOU, Mohamed (2021). «La sociodidactique: aspects de l'interdiscipline». *Revue Linguistique et Référentiels Interculturels*, vol. 2, núm. 1, 114-122.
- PAMULA, Malgozarta (2008). «Sensibiliser les enfants à une langue étrangère par le biais d'une activité musicale». *Synergies Espagne*, núm. 1, 133-140.
- PÉREZ CARMONA, José; VICENTE BÚJEZ, Alejandro; DÍAZ MOHEDO, María Teresa; ORTEGA MARTÍN, José Luis (2021). «Learning Spanish as a foreign language through Music». *Aula abierta*, vol. 50, núm. 2, 643-652.
- ROLLIN, Marc (2020a). «Discours politiques français et espagnols sur la pluralité linguistique et culturelle : l'exemple catalan». *Socles*, vol. 9, núm. 1, 60-80.
- ROLLIN, Marc (2020b). «L'enseignement public des langues régionales face à la patrimonialisation». *Mélanges CRAPEL*, núm. 41/2, 32-52.
- WANG, Jiayi (2019). «La chanson française en classe de français langue étrangère en Chine comme vecteur d'apprentissage de la langue». *Synergies France*, núm. 13, 151-167.

Referències musicals en els programes de llengua catalana a França: cap a acords lingüístics i culturals

Marc Rollin (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

doi:10.1344/LSC-2022.20.6